

njegovim anorganskim tijelom, i to ukoliko je
1. neposredno sredstvo za život, kao i ukoliko je
2. materija, predmet i orudje njegove životne djelatnosti.
Priroda je čovjekovo anorgansko tijelo, naime priroda, ukoliko sama nije
čovjekovo tijelo. Čovjek živi od prirode, to znači: priroda je njegovo
tijelo, s kojom on mora ostati u stalnom procesu da ne bi umro. Da je
čovjekov fizički i duhovni život povezan s prirodom, nema drugog
smisla nego da je priroda povezana sama s sobom, jer čovjek je dio
prirode.

Budući da otudjeni rad čovjeku: 1. otudjuje prirodu, 2. njega samog,
njegovu vlastitu djelatnu funkciju, njegovu životnu djelatnost, on
čovjeku otudjuje rod; on mu rodni život čini sredstvom individualnog
života. Prvo, on mu otudjuje rodni život i individualni život; drugo, on
mu ovaj posljednji, sveden na apstrakciju, pretvara u cilj prvoga, također
u njegovu apstraktnu i otudjenu obliku.

Jer, prvo, čovjeku se rad, životna djelatnost, sam proizvodni život
pojavljuje samo kao sredstvo za zadovoljenje jedne potrebe, potrebe
održavanja fizičke egzistencije. Međutim, proizvodni život je rodni
život. To je život koji proizvodi život. U načinu životne djelatnosti leži
cjelokupan karakter vrste, njen rodni karakter, a slobodna svjesna
djelatnost je čovjekov rodni karakter. Sam život pojavljuje se samo kao
sredstvo za život.

Životinja je neposredno jedinstvena sa svojom životnom djelatnošću.
Ona se od nje ne razlikuje. Ona je životna djelatnost. Čovjek čini samu
svoju životnu djelatnost predmetom svoga htjenja i svoje svijesti. On
ima svjesnu životnu djelatnost. To nije određenost s kojom se on
neposredno stapa. Svjesna životna djelatnost razlikuje čovjeka
neposredno od životinjske životne djelatnosti. On je upravo samo na taj
način rodno biće. Ili, on je samo svjesno biće, tj. njegov vlastiti život mu
je predmet upravo zato što je rodno biće. Samo zato je njegova
djelatnost slobodna djelatnost. Otudjeni rad okreće odnos tako da čovjek
upravo zato što je svjesno biće čini svoju životnu djelatnost, svoju
suštinu, samo sredstvom svoje egzistencije.

Praktično proizvodjenje predmetnog svijeta, prerada anorganske
prirode jest potvrđivanje čovjeka kao svjesnog rodnog bića, tj. bića koje
se prema rodu odnosi kao prema svojoj vlastitoj suštini, ili prema sebi
kao rodnom biću. Doduše, životinja također proizvodi. Ona gradi sebi
gnezdo, stanove, kao pčela, dabar, mrav itd. Ali, ona proizvodi samo